רב פפא אמר לדידיה לא תימרון לאחריני תימרון. נראה לר"י

אדם שאין יכולין לומר לו לא הויא מחאה דהתם מיירי בחולה וזקן

שלעולם לא ילך למקום שמחזיק שם אבל הכא ילכו למקום המחזיק

דרב פפא אית ליה שפיר דשמואל דאמר לעיל מיחה בפני בני

[לעיל כח: וש"ל], ושבועות לד: מא: מב.ז. ב) [שבועות לד: מח: מב.], ג) [לעיל כח: וש"נ], ד) [לעיל לח:], ה) ערכין טו.,

הגהות הב"ח

(מ) גמ' תפענא ליה לדינא:
(3) שם מי אמר לכו
ר' יוחקן: (ג) רשב"ם
ד"ה לאחריני וכו' דמשמע ד"ה נמחריני וכרי דמשתע ליה לא אמרינן לכל: (ד) ד"ה למר רב הוגל וכרי שלינה מוטלת עליו (לכחד) מ"מ ונ"ב ב"ח לכסודא: מוית ונייב סיים לכסורא:

(ס) בא"ד אינו נומן אל
לבו שקיבל עליו לכסות
הדבר והלכך וכרי מהני מיני
למסויק ובין א"ל לא אמריי
ליה ובין א"ל לא מפקיק
שומה: (ו) ד"ה אלא וכרי
שומה: (ו) ד"ה אלא וכרי באספמיא כדאמרינן לקמן: (1) ד"ה ויכא לשנה וכי דוקא קאמר רבי יהודה שיכא: (1) ד"ה לימיב וכו׳ ולומר לו בתוך ג': (ט) תום' ד"ה לימיב וכו׳ וכמו שהחזהה נשמעה מיהודה:

הגהות חו"י

א) רשב"ם ד"ה אמרו ליה כו' והכא איירי שלוה אותם כל"ל:

מוסף רש"י

כל מילתא דמתאמרי באפי תלתא. כשהצעלים אמרוה נפני שלשה המגלה אותה אינו לשון הרע, שזה גילה תחלה דעתו שאם חגלה לותו אינו חושש, דמידע אותו אינו חושש, דמידע ידע דסופה להגלות, דחברך חברא אית ליה וזה מגלה לחבירו וזה לחבירו עד שיודע

מוסף תוספות

א. דקתני היה בגליל . והחזיק ביהודה אינה חזקה הא יהודה ויהודה הויא ב. שאם היתה נשמעת המערער זקוק לבא ולמחות, רפינו יונה. ג. לאו משום דס"ל כרבא כמו החזקה [אלא]. שיטמ״ק בשם תום׳ הרא״ש.

ואי לא אמר למחר תבענא ליה בדינא ומפיקנא מיניה אלא פלוני גזלן דקאכיל לארעאי בגזלנותא בלבד הרי הוא כנותן פגם בחבירו ולא כמוסר עדות ואינה מחאה כן פר״ח. ל״א שמעתי משמועת רבי יעקב בר יקר ועיקר פלנים גולנה הוא ואפי׳ הזכיר על קרקע זה שמחזיק

לאו מחאה היא שהרי לא מיחה מחמת עלמו והרי הוא כמי שאמר פלוני ולמחר תבענא ליה (6) בדינא הויא מחאה מחזיק בקרקעות של אחרים ולפוגמו אמר לא תימרו ליה מאי אמר רב זביד הא מתכוין ולא לערער שהרי אינו מזכיר האמר לא תימרו ליה רב פפא אמר אלדידיה שהוא שלו אבל אם פירש דקאכיל לא תימרו ליה לאחריני אימרו להו חברך לארעאי בגזלנותא הרי מיחה מחמת חברא אית ליה חברא דחברך חברא אית עלמו והודיע שהקרקע שלו מחזיק ליה אמרו ליה לא אמרינן ליה אמר רב זביד בעולה והויא מחאה ואע"ג דלא סיים הא קא אמרו ליה לא אמרי׳ ליה רב פפא אמר למחר תבענא ליה בדינא ופירוש הוא בלדידיה לא אמרי' ליה לאחריני אמרי להו למאי דקאמר דקאכיל לארעאי בגזלנותה: אמר. לעדים לה תימרו חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא ליה מחאה זו: אמר רב זביד הא אית ליה אמר להו לא תיפוק לכו שותא אמר קאמר כו'. ולא הויא מחאה דהא רב זביד יהא קאמר לא תיפוק לכו שותא לא אמרו ליה עדים תו: רב פפא אמרו ליה לא מפקינן שותא אמר רב פפא הא אמר. לעולם מחאה הויא דהכי קאמר קאמרי ליה לא מפקינן שותא רב הונא בריה להו לעדים לדידיה לא תימרו אבל דרב יהושע אמר סיכל מילתא דלא רמיא לאחרים תימרו וכיון שיאמרו לאחרים עליה דאיניש אמר לה ולאו אדעתיה: אמר יחזרו אותן אחרים ויאמרו לו דחברך חברה הית ליה כו": המרו ליה לה רבא אמר רב נחמן מחאה שלא בפניו הויא אמרינן ליה. לא קאי אהיכא דאמר להו לא מימרו ליה דהא לרב זביד מחאה איתיביה רבא לרב נחמן אמר ר' יהודה לא אמרו שלש שנים אלא כדי שיהא אפי׳ שתקו לא הויא מחאה וכל שכן באספמיא ויחזיק שנה וילכו ויודיעוהו שנה הכא היכא שהשיבו כדבריו אלא ויבא לשנה אחרת ואי ס"ד מחאה שלא בפניו מילתא באפי נפשיה היא וקאי אהיכא הויא מחאה למה לי למיתי ליתיב התם דאמר להו מחאה גמורה וליום לומר אדוכתיה ולימחי התם יעצה מובה קמ"ל לו והם ענוהו לא אמרי׳ ליה ולא חזר דניתי ונשקול ארעא ופירי מדקא מותיב ליה ומיחה אחרי כן בפני עדים אחרים: אמר רב וביד הא האמרי ליה לא אמרינן ליה. וכיון שלא יאמרו לו היה לו לזה למחות עוד בפני אחרים שיאמרו לו ואם לא מיחה אחרי כן הפסיד: רב פפא אמר. אין לריך למחות עוד בפני אחרים דמחאה מעלייתא היא דהכי קאמרו ליה לדידי׳

. ויגידו לבני העיר ויאמרו לו והויא מחלה: ליתיב אדוכתיה ולימחי. תימה אדפריך מר' יהודה לסייעיה מרבנן דמוכח לעיל דסברי מחאה שלא בפניו הויא מחאה א ואור"י דרבא היה טועה וס"ד דבכל מקום שהחוחה נשמעת גם המחחה נשמעת וכמו שהחזקה (ט) מיהודה לאספמיא ה"נ מחאה ואפילו הכי א"ר יהודה שיבא בפניו וימחה ורבנן סברי אפי׳ מיהודה לגליל אין החוקה נשמעתב לכך לא הוי חזקה אבל מיהודה ליהודה נשמעת והוי חזקה עד שיבא בפניו וימחה ולכ"ע שלא בפניו לא הוי מחאה ורב נחמן דאיצטריך לשנויי עלה טובה קמ"ל ולא שני ליה דלא מצי למיתב אדוכתיה לפי שהמחאה אינה נשמעת אלא באותה מדינה ג משום דאכתי תקשי ליה אמאי מלריך רבי יהודה לבא לפניו ילך עד המדינה שהמחזיק שם וימחה דמדלא התני ויבא לשנה אחרת וימחה ויודיעוהו משמע שלריך לבא לפניו כדפרישית: ה"ג מבלל דלא סבירא ליה הא

רבא לרב נחמן מכלל דלא סבירא ליה דמחאה שלא בפניו הויא מחאה יוהאמר רבא מחאה שלא בפניו הויא מחאה בתר דשמעה מרב נחמן סברה אשכחינהו ר' יוםי בר' חנינא לתלמידיו דר' יוחנן אמר להו מי אמר יוחנן מחאה בכמה ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן מחאה הבפני שנים ר' אבהו אמר ר' יוחנן מחאה בפני שלשה לימא בדרבה בר רב הונא קא מיפלגי ∘דאמר רבה בר רב הונא יכל מילתא דמתאמרא באפי תלתא

לא אמרינן שלא נלך עד מקומו: לית **לאחריני אמרינן כו'** רב פפא קא דייק לא חימרו ליה לא אמרינן ליה דמשמע (ג) לא אמרי ליה אבל לאחריני אמרי מדלא אמר לא מימרו: לא סיפוק לכו שוסא. לא יצא דבר מפיכם דמשמע לא לו ולא לאחרים: שוסא. דיבור כמו שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאמת (סוכה דף נוי): אמר רב זביד הא קאמר כו". ואינה מחאה: אמרו ליה לא מפקי" שוחא. לא קאי אהיכא דאמר להו לא חפיק לכו שותא דהתם כ"ע לא פליגי דלא הויא מחאה בין אהדרו ליה בין לא אהדרו ליה שום דיבור ומילתא באפי נפשיה הוא (א)וכגון שנוה אותם לאמר לו והם אמרו לא מפקינן שותא אמר רב פפא הכא ודאי מודינא דלא הויא מחאה דהא קאמרי כו' דמשמע לא לו ולא לאחרים: אמר רב הוגא ברים דרב יהושע. האי נמי מחאה הויא דכל מילחא דלא רמיא עליה דאינש שאינה מוטלח עליו (") לברר וגם אינו מפסיד אם אומר אם לא אומרה אמר לה לבני אדם ולאו אדעתיה כלומר אינו נותן אל לבו שקיבל 🐵 הדבר עליו לכסותו והלכך אינו צריך למחות בפני אחרים שהרי מיחה בפני בני אדם שיכולין לומר לו. והלכתא בין אמר הממחה לא תימרו ליה מידי מהני מילי למחזיק ובין אמרו לא מפקינן שותא בכולהו הויא מחאה בר מדאמר להו הממחה דלא תיפוק לכו שותא דלא הויא מחאה וכן פסק ר"ח: ה"ג **אמר רבא אמר רב נהמ**ן מחאה כו'. ואע"ג דאותביה רבא לרב נחמן שיטת גמרא היא בהרבה מקומות כן. והכי פי' כי שמעה רבא מרב נחמן להך מילחא דאמרינן בה אמר רבא אמר רב נחמן איתיביה הך תיובתא ורב אשי שסידר גמרא הוא דקאמר אמר רבא אמר רב נחמן וגם מפרש הקושיא אחרי כן שהקשהו: **מחאה שלא בפניו הויא מחאה**. ולא בעינן שישלח שלוחו למחות בפניו אלא מכיון שמיחה שלא בפניו הויא מחאה שהרי יכול הדבר לבא לאזניו ואפי׳ לא ידע המחזיק מחאתו של מערער לא חיישינן מאחר שמיחה זה כהוגן: **איחיביה רבא לר"ג אמר רבי יהודה כו**'. ואי קשיא אדפריך מסיפא לסייע מרישא דהא אוקימנא מחאה שלא בפניו הויא מחאה איכא למימר דרבא מוקי לה לרישא במילי אוחרי: **אלא כדי** שיהא כו'. טעמא דרבי יהודה לאו משום דתלת שנין מיזדהר איניש בשטריה אלא כדמפרש כדי שיהא כו' וטעמא דחוקה לדידיה משום דלא שביק איניש דאכלי ארעיה בלא רשותו אפי׳ שעה אחת ושתיק אלא לכך האריכו שלש שנים שפעמים שהמערער רחוק מהלך שנה ולא יבא ערעור שלו לאזניו עד ג׳ שנים ולאיפלוגי את״ק אתא דלא חיישינן לשעת חירום וחזקה בפניו מיד הויא חזקה הואיל ולא מיחה מיד מדחלי טעמא באספמיא 🛈 לקמן בפרקין [מא.] : ויבא לשנה אחרס. קס"ד דרבא דוקא קאמר 🛈 שיבא המערער עלמו וימחה בסוף ג' בפניו של מחזיק אלמא מחאה שלא בפניו לא הייא מחאה והלכך חזקה שלא בפניו לא סיהוי חזקה. ואע"ג דלרבי יהודה הויא חזקה בהכי לא סבירא ליה כרבי יהודה דר׳ יהודה מלריכו לילך ולערער ולרצא לא נלריכנו אלא מחוך שאינו יכול למחות באספמיא גם המחזיק לא יכול להחזיק: ואי ס"ד. דאין לריך לשלוח שליח ולמחות בפניו בעדים אלא ימחה במקום שהוא שם ואם יבא הדבר לאזניו יבא למה ליה למימי עד מקום המחזיק או לשלח שלוחו למחות בפניו: ליסיב אדוכסיה. באספמיא ולימחי בפני עדים שהרי יכולין לבא ולומר לו (a) בסוף ג' אם ירצו: ומשני **עצה טובה קמ"ל דנייסי**. הוא עצמו ונשקול קרקע ופירוסיו מיד המחזיק שאם ימחה במקומו ולא ילך ויוציא עכשיו מידו הפירות שאכל המחזיק יוליא ממנו בטורח דקשה גזל הנאכל [חויין פט.]. ומיהו לאו דוקא מלריך ליה רבי יהודה לבא אלא הכי קאמר לא אמרו דצריך ג׳ שנים אלא כדי שאם יהיה המערער באספמיא ומשהחזיק זה יצא הקול ויודיעוהו בשנה שניה וימחה בתחלת שלש ויוכל הדבר לבא לאוניו של מחזיק בסוף שנה שלישית ואז יש הנאה למערער שאם ירצה הוא עצמו לבא בסוף שלש ויקח קרקע ופירות מעכשיו בלא דין ודברים: והא אמר רבא מחאה שלא בפניו הויא מחאה. לעיל [לח:] פסק רבא הלכתא הכי: ומשני בסר דשמעיה מרב נחמן. וחירץ לו משובה שהשיבהו פסק רבא הכי: ה"ג מי שמיע לכו מרבי יותנן מחאה בכמה. בפני כמה בני אדם: כל מילסא. של גנאי: דמסאמרא באפי סלסא לית בה משום לישנא בישא. אם יחזרו ויאמרו לזה כך אמר פלוני עליך. וטעמא כדמפרש בערכין ביש בערכין [טו.] מ"ט חברך חברא אית ליה ואמר אביי החם [טו:] דכל מילחא דעבידא לאיגלויי לית בה משום לישנא בישא. והלכך גבי מחאה נמי מילחא דעבידא לאיגלויי בעינן כדי שיזהר המחזיק בשטרו ולהכי פליגי מ״ד בפני שנים לית ליה דרבה בר רב הונא דבעי מלחא דהא אפי׳ בתרי עבידא לאיגלויי והויא מחאה בפני שנים

טוען ונטען הל' ח טוש"ע שם סעי א: ר מיי פ"ז מהל' דעות הלכה ה סמג לאוין ט:

פח אבגד מיי׳ פי״ל

מהלי טוען ונטען הלי ו ופ"ו הלכה ד סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי קמו סעיף

ג וסי׳ עט סעיף יא:

פמ ה מיי פי"א מהלי

רבינו גרשום

הכי לא מיחה ואין מחזיקין בנכסיו. לא הויא מחאה דמילי בעלמ׳ קאמר אבל כי אמר להו למחר אתבעיה כי אמו לחו למחו אתבעיה בדינא הויא מחאה דקאמר להו דאין דעתו למחול. אי אמר להו לא תימרו ליה דמחיתי אמר רב זביד הא .... קאמר לא תימרו ליה ולא קאמר לא תימרו ליה ולא הויא מחאה ומחזיקין, אמר רב פפא ודאי הוי מחאה דהכי אמר ליה המערער לעדים לדיידה לא תימרו ליה הא לאחריני אימרו: אמרו ליה העדים למערער לא אמרינן ליה לפלוני דמחית. אמר רב זביד הא קאמרו לא אמרינן ליה ולא הויא מחאה. אמר לעדים לא תיפוק לכו שותא כלומר לא . שותא ולא הויא מחאה. הא דקא מזהיר המערער הא דקא מזהיר המערער הכי לעדים משום דחשב בדעתיה אמחה ואזהיר להו דלא לימרו היום ולמחר אוציא עדי מחאה ואגבה הפירות ותיקון הקרקע. ואי אמרי לא מפקינן שותא. הא אמרי וכו׳ ולא הויא מחאה. אמר רב הונא אפי׳ מחאה מחוה דכל מלתא דלא רמיא עליה דאינש שאינו מוזהר שלא יאמר אומרה ולאו אדעתיה. יאמר אומרה ולאו או עוניה. אמר ר' יהודה לא אמרו b) משום שמקום של ר' יהודה הוא רחוק מאספמיא מהלך שנה להכי משער . בהאי גוונא. מכלל דלא ס״ל ברב נחמז והא אמר בפניו הויא מחאה. ומשני בתר דשמעה מרב נחמן הא דקא מתרץ מתני׳ הכי סברה כוותיה דרב נחמן דשלא בפניו הויא מחאה אבל מעיקרא ס"ל דלא הויא מחאה ומש״ה הוה מותיב ליה הכי: בכמה. בני אדם. כל מלתא של גנאי דמתאמרא באפי תלתא נגאי דמתאמרא באפי תלתא ואזלי הני תלתא ומשתעי לה לאחריני לית בה משום . לישנא בישא והא נמי דבר גנאי הוה דקאמר להו פלוני . גזלנא הוא ^כ) מתאמרא

אמר רכא מחאה שלא בפניו.

ולא גר' והא אמר רבא אמר ר"ג:

א) זייל לא אחרו ורוי אלא רדי שיהא באספמיא וכו' משום שמקום וכו'. ב) נראה דל"ל ואי מתאמרא וכו'.